

סוגיה כג: מקור הדין שפיקוח נפש דוחה את כל התורה

*

רקע

הגמ' מביאה כמה מקורות לדין שפיקוח נפש דוחה את כל התורה, חלק מהמקורות לא מובנים וצריך להתעמק בהבנתם.

מקורות

- א. פה-פה: "וכבר היה ר' ישמעאל ורבי עקיבא... ממלא צנא דקרי"
- ב. רי"ף ה. באלפס, "ומנא לן דפקוח נפש דחי שבת... ולא שימות בהם" רמב"ם הל' שבת פ"ב ה"ג

הסבר הסוגיה

"אמר רב יהודה אמר שמואל... וחי בהם ולא שימות בהם". [גמ' פה:]

הגמ' מביאה מקורות שונים לחיוב לחלל שבת להצלת נפשות, והיא מעדיפה את מקורו של שמואל. גם הרי"ף והרמב"ם פוסקים מקור זה בלבד. עד שמואל לא למדו ממקור זה, כיוון שפירשו את הפסוק "וחי בהם" – על ידי המצוות יהיו לו חיים. חידושו של שמואל, שהמצוות נועדו לצורך החיים, ולא כמו שחושבים לפעמים שהחיים נועדו לצורך המצוות [עיין גם ברמב"ם הל' שבת פ"ב ה"ג].